

Lervik, en av de många hamnar vi får besöka under vår vandring.

Välkommen till Nyhetsbrev nr 20-2017 från Kalle Eriksson och Bjäreförlaget

Dags månad nr 7.

Nr 7?? Jovisst. Sept. Siffran sju på latin. Förklaringen är, att man år 153 f.Kr. flyttade årets början till januari stället för mars, där det tidigare legat.

En viss dag i denna månad är förknippad med ett antal tragiska händelser.

Du tänker – liksom jag och många andra - förstås genast på 11 september. Dagen då historiens mest spektakulära terrordåd utfördes. Flygplan som piloterna med avsikt flög in i var sin skyskrapa i New York. Massor av döda blev resultatet.

11 september har bjudit på fler tragedier. 1973 inträffade militärkuppen i Chile. Den president, som det chilenska folket hade valt, störtades och mördades. I kuppens spår följde sedan förföljelser och avrättningar av dem som stod på Alliendes och demokratins sida.

Världen reagerade starkt. Så även stora delar av svenska folket. Det märkte vi i Båstad när det skulle spelas davis Cup-tennis här...

Letar man i historien finner man att det har inträffat fler tragiska händelser denna september-dag. (Den som skriver dessa rader kom till världen just denna dag....)

Välkommen i gänget

Som vanligt är det några läsare av Nyhetsbrevet som nu tar del av brevet för första gången. Till var och en: Välkommen i gänget. Tidigare brev kan du hitta på min hemsida,

www.bjareforlaget.com

Som du märker spänner innehållet i Nyhetsbrevet över ett vidsträckt fält. Allt har dock en gemensam nämnare: Bjäre. Natur, historia, kultur, människor, näringsliv, skola, idrott.... Etc. Allt serverat i små, små portioner.

Vi fortsätter nu den vandring

längs bjärhalvöns kust, som vi påbörjat i tidigare Nyhetsbrev. Vi har avverkat sträckan Båstad till halvöns yttersta del i väster. Nu skall vi fortsätta längs den del av kusten, som vetter mot Skälderviken. Vi har nu fått en ny trogen följeslagare där ute till havs. Kullen med sitt mäktiga och blånande Kullaberg.

Kustlinjen fortsätter ständigt att bjuda på variationer. Vikar, uddar, klippor, små sandstränder, saltängar med årstidens alla blomster, små hamnar, ännu mindre hamnar, spår av tångvägar, fält med lösa stenar, slipade av havet under årtusenden, strandvallar med klappersten, uppspolat långt upp på land när havsnivån stod högre än nu.

Liksom under tidigare etapper måste jag begränsa mig till endast ett litet urval av de upplevelser som "Bjäres stränder" bjuder på.

Ett sådant exempel får vi vid Mäsinge strand.

Ett stycke ut från stranden ligger Ringa Sten. Den påminner oss om att även på denna strand har det byggts fartyg. Det var för sjösättningen av det nybyggda skrovet, som man hade fäst järnringar i den stora stenen för att därmed kunna dra nybygget ut i vattnet. Där kunde sedan riggning mm utföras. Så fick stenen sitt namn: Ringa Sten.

På sandstranden vid Mäsinge-Glimminge ser vi idag inte det minsta spår av den tidens "skeppsvarv" Nu är det en omtyckt badstrand för såväl ortsbor som de många fritidsinvånarna i de stugor som byggts i och omkring Glimminge Plantering.

Mysteriet på Öllövs strand.

På den karga malen som tillhör byn Öllöv ser vi märkliga ränder i den steniga marken just där vandringsleden drar fram. Det är tydligt att detta inte är något som naturen har åstadkommit. Vid mina otaliga vandringar här har jag tidigare ständigt funderat över hur dessa ränder tillkommit. Ända tills jag fick förklaringen i en bok av Leif Carsrud: "Naturen på Bjäre."

Det är en lång förklaring. Längre än vad utrymmet i brevet tillåter. Måste därför än en gång hänvisa till "NÄRA HAVET...."

Fågelparadis

Många kustavsnitt längs kusten är rika på sjöfåglar. Det innebär att vi under vår vandring bjuds på ständig underhållning. I vårens tid bjuds vi på konsert av den stora fågelkören. Särskilt stor är denna rikedom när vi passerat Vistorps hamn och är på väg mot Lerviks hamn. Här är kusten extra stenig – och därmed svårtillgänglig för människan såväl från land som från sjösidan. Det tycker sjöfåglarna om.

Utanför denna strand ser vi också ett par av bjärhalvöns få öar. Inre och Yttre Grytskär.

Hamnen som bara försvann

Vid Stora Hults strand pockar Bjäres historia återigen på uppmärksamhet. Ett stycke ut från land kan vi - om det inte är högvatten – skymta ett skär som sticker upp ur vattnet. Intill detta skär ser vi även en större sten - Grydestenen.

Skäret, som vi knappt kan se, var en gång den del av en av bjärehalvöns viktigaste hamnar. Framför allt när det gällde export av ved: Gryte hamn.

Återigen: Vi befinner oss på en strand fylld av historia från den tid då export av ved från det vedrika Bjäre till det vedfattiga Köpenhamn. Den här platsen erinrar mig om mitt arbete med en av årgångarna med årsboken Bjärebygden. Jag fick in ett omfattande material om "Bondeseglationen i Bjäre". Där spelade Gryte hamn en viktig roll.

Ett mått på hur viktig Grytehamn en gång var, hittar vi i uppgiften att mellan åren 1640-1660 fanns det 21 fartyg som hade Gryte hamn som hemmahamn.

"Stor mangel på illebrand"

Vedexporten var som mest omfattande under den tid, då Köpenhamn fortfarande var vår huvudstad, dvs fram till 1658.

Hungern efter ved var i Köpenhamn så stor, att kungen år 1562 utfärdade en "*Befalning till Bönderna i Bjäre*" om att hugga ved i Bjäres skogar och frakta den till "Gryden". Därifrån kunde kungens skepp frakta veden till "*Köpenhafns Slot, hvor der er stora mangel på illebrand*".

Stranden, där vi står

och blickar ut mot hamnen som försvann, är också indränkt av historia. Även här byggdes fartyg under segelsjöfartens dagar. Grytehamn och denna strand är ännu ett stycke bjärekust som är indränkt av sjöfartshistoria. Om detta finns mycket att berätta.

Men: Utrymmet i brevet räcker inte. Återigen tvingas jag hänvisa till *NÄRA HAVET trivs jag bäst*.

Sista etappen

Så går färden raskt vidare mot nya upplevelser. Vejbystrand, Magnarp, Skepparkroken, Skälderviken. Var och en av dessa platser bjuder oss att stanna upp och ta in – och lagra - så mycket som möjligt i vår "upplevelsebank".

Efter alla dessa upplevelser längs Bjäre stränder är vi framme vid målet - Rönneås mynning. Vi kan summera vad vi kunnat uppleva.

Kanske kan vi även summera upplevelser från olika årstider:

- Alla dessa vida vyer över land och hav
- All denna skönhet – ibland karg, ibland smeksamt öm.
- Alla dessa vikar och uddar, blankspolade klippor och skär
- Alla dessa saltängar och små sandstränder
- Alla dessa båtplatser och hamnar
- Alla dessa bryggor för bad och båtar
- Alla dessa spår av bjärebors aktiviteter under århundraden
- Alla dessa möten med strändernas fågelliv och med kustens betesdjur
- Alla dessa upplevelser av närheten till havet –under alla årstider
 - när stränderna i vårens tid fylls av liv, och du kan lyssna till den stora fågelkörens konsert
 - när höststormen ryter och havet går till rasande anfall mot klipporna

- när havisen "lagt sig" på vintern och du under din vandring Bjäre runt – på isen - kan betrakta Bjäre "utifrån".

- när solen en stilla sommarkväll går ner under horisonten

-när himlen en sådan kväll lånar sitt ljus till ett spegelblankt hav

Min boklåda

Boktitel	Ord.pris	Rea-på-rea-pris
Så blev Båstad tennis	225	60
Bilder av ett sekel i Bjäre	Slutsåld	
Vår bjärehistoria i bild	350	70
Bjärebör berättar om Bjäre	Slutsåld	
Strövtåg i Bjäres historia	330	70
På räls över Hallandsås...	Slutsåld	
NÄRA HAVET trivs jag bäst	330	Ny

Du kan köpa böckerna direkt hos mig. Skicka ett mejl om detta till kalle@bjarenet.com. Ange din postadress om du vill ha boken skickad med posten.

NÄRA HAVET... finns även att köpa i bokhandel – Båstad. Laholm och Ängelholm – eller i VKIF:s loppisbutik i V. Karup, Torekovs Turistbyrå, ICA i Torekov, Restaurang Hovs Hallar, Kaj Röijers Fiskrökeri i Segeltorp. Vissa av dessa säljställen har även mina tidigare böcker.

Språklådan

Återvänder nu till den bok, som jag nämnde i förra Nyhetsbrevet och som en av mina läsare försåg mig med: Boken "**Ja kommer ihu**".

För innehållet svarar Anders Andersson, och det är Örkelljunga hembygdsförening som har sett till att det blivit en bok.

Den här gången lånar jag ytterligare några citat som författaren noterat från sina möten med slagfärdiga och färgrika personligheter bland "det vanliga folket" i Örkelljunga med omnejd. Samtidigt får vi en liten lektion i traktens dåtida språk.

- En sån kvinga ja hade, o sån lögasill hon gjorde.
- Ackurat så grann som en redi köbekaga.
- Gille å släaföre ska en allri försumma.
- Stjäl allri spegefläsk, för du faur så hondans smorda lommor.
- Tösen te paugen på Örkelljunga marknad: "Inte ska du väl bju kaffe nu igen. Du bjöd ju i fjor åsse"
- Som tösen sa: "De e herrn som ska ha tack, för han hade ju allt besväret"

Fler böcker att rekommendera

Avdelningen Bjäre i mina bokhyllor sväller ständigt. Eftersom jag vet, att många av mina läsare också är intresserade av sådan litteratur, delar jag gärna med mig av tips om boknyheter.

"**En man som hetade Glader**" har jag kanske redan nämnt. I så fall är den värd att nämnas igen.

I det här fallet är handlingen inte knuten till Bjäre. Däremot författaren – Bodil Stefansson, Torekov.

Boken är en historisk dokumentär om de första småländska utvandrarerna till området vid Ki Shi Saga i USA. Navet i berättelsen är Anders Peter Glader från Furuby socken och hans fru Elin Svensson från Ljuder.

Mitt eget intresse för utvandringen stimulerades först till en början av Vilhelm Mobergs enastående svit om Utvandrarerna, Invandrarna, Nybyggarna och Sista brevet till Sverige.

Kanske var det detta intresse som gjorde, att när jag blivit redaktör för årsboken Bjärebygden, valde jag som tema för min första årgång – 1965 – Emigrationen från Bjäre.

Arbetet med detta gjorde, att jag fick anledning att ytterligare fördjupa mig i ämnet – nu speciellt med inriktning på Bjäre.

Bok om Förslöv

Nu har jag hört att en ny bok om Förslöv just har utkommit. Anki Nordins omfattande släkt- och bygdeskildring av Förslövs historia från 1500-talet och framåt. I detta bokverk ryms ett stort antal berättelser, bl.a. om författarens anfader Michael Pålsson. Jag hoppas att snart kunna ta del av boken. Gärna även kommentera i kommande Nyhetsbrev.

Jag ser inte de många böcker om Bjäre som utges som konkurrenter till mina egna böcker.

Jag ser dem framför allt som välkomna tillskott till våra kunskaper om Bjäre. Kunskap om en bygd är den första förutsättningen för att dess invånare skall ta väl vara på den.

I det här fallet Bjäre - den bygd, som skall vara våra barns och barnbarns och barnbarnsbarns osv. livsmiljö.

Nu ser jag fram mot att skaffa boken och berika mitt vetande om Bjäre och dess historia.

Har jag missat någon ny och aktuell bok ? Hör gärna av dig.

Har du någon

I din bekantskapskrets som du tror vill få mina Nyhetsbrev får du gärna tipsa.

kalle@bjarenet.com

Kalle

Kalle Eriksson
Bjäreförlaget
Hallavaravägen 102
269 91 Båstad
kalle@bjarenet.com
Tel. 0431-365332